Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0309

Su subsidiarumo ir proporcingumo principais susijusių Sutarties nuostatų taikymas ir nacionalinių parlamentų vaidmuo ES teisėkūros procese

2025 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl su subsidiarumo ir proporcingumo principais susijusių Sutarties nuostatų taikymo ir nacionalinių parlamentų vaidmens ES teisėkūros procese (2025/2042(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 5 straipsnį dėl kompetencijos suteikimo, subsidiarumo ir proporcingumo, 10 straipsnio 1 dalį dėl atstovaujamosios demokratijos, 10 straipsnio 2 dalį dėl atstovavimo ES piliečiams, 10 straipsnio 3 dalį dėl ES piliečių teisės dalyvauti demokratiniame Sąjungos gyvenime, 11 straipsnį dėl dalyvaujamosios demokratijos ir 12 straipsnį dėl nacionalinių parlamentų vaidmens,

– atsižvelgdamas į prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) pridėtą Protokolą Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje[1] ir į prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo[2],

– atsižvelgdamas į SESV 2–6, 15 ir 122 straipsnius,

– atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 7 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių plėtojimo pagal Lisabonos sutartį[3], 2014 m. balandžio 16 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių[4], 2018 m. balandžio 19 d. rezoliuciją dėl Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų

---

1 OL C 202, 2016 6 7, p. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 OL C 115, 2008 5 9, p. 206.
3 OL C 212 E, 2010 8 5, p. 94.
4 OL C 443, 2017 12 22, p. 40.

įgyvendinimo[5] ir 2024 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimo[6],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento pasiūlymų dėl Sutarčių keitimo[7], ypač į siūlomus pakeitimus, susijusius su subsidiarumo principu ir Protokolu Nr. 2,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“[8] (M. Draghi pranešimas),

– atsižvelgdamas į Komisijos metines ataskaitas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ir ryšių su nacionaliniais parlamentais,

– atsižvelgdamas į Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupės 2018 m. liepos 10 d. galutinę ataskaitą[9],

– atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 23 d. Komisijos komunikatą „Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką“ (COM(2018)0703),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą (A10-0224/2025),

A. kadangi ES sutarties 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu subsidiarumo principu užtikrinama, kad „tose srityse, kurios nepriklauso Sąjungos išimtinei kompetencijai, ji ima veikti tik tada ir tik tokiu mastu, kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti centriniu, regioniniu ir vietiniu lygiu, o Sąjungos lygiu dėl numatomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiekti būtų geriau“; kadangi šiuo principu užtikrinama galios pusiausvyra ES; kadangi pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje išdėstytą proporcingumo principą ES veiksmų turinys ir forma negali viršyti to, kas būtina Sutarčių tikslams pasiekti;

B. kadangi subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymas yra labai svarbus siekiant užtikrinti ES demokratinį legitimumą ir reglamentavimo poveikį bei veiksmingumą; kadangi labai svarbu,

---

5 OL C 390, 2019 11 18, p. 121.
6 OL C, C/2024/5714, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 OL C, C/2024/4216, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., „Europos konkurencingumo ateitis“, Europos Komisija, 2024 m. rugsėjo 9 d., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_en?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.pdf.

kad ES gerbtų savo valstybių narių įvairovę ir vengtų nereikalingos valstybėms narėms ir jose veikiantiems teisės subjektams tenkančios reglamentavimo naštos;

C. kadangi SESV 2–6 straipsniuose aiškiai apibrėžta išimtinė, pasidalijamoji ir papildoma ES kompetencija;

D. kadangi Mastrichto sutartyje buvo pirmą kartą aiškiai paminėti subsidiarumo ir proporcingumo principai, siekiant išlaikyti pusiausvyrą tarp didėjančių Europos Sąjungos įgaliojimų ir jos valstybių narių suvereniteto; kadangi nacionalinių parlamentų vaidmuo buvo sustiprintas prie Sutarčių pridėtu Protokolu Nr. 2, įtrauktu Lisabonos sutartimi, nustačius išankstinio įspėjimo mechanizmą;

E. kadangi nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo 2009 m. pateikti 577 subsidiarumo patikrinimai ir pagrįstos nacionalinių parlamentų nuomonės, 3 803 nacionalinių parlamentų pasiūlymai ir trys geltonosios kortelės ir nepateikta nei vienos oranžinės kortelės;

F. kadangi, vadovaujantis principais, įtvirtintais Lisabonos sutartyje, visų pirma Protokole Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo, visoje ES institucinėje struktūroje turi būti nuosekliai nuolatos stengiamasi užtikrinti aktyvų nacionalinių parlamentų dalyvavimą ES sprendimų priėmimo procese; kadangi reikėtų sustiprinti geltonosios ir oranžinės kortelių mechanizmus, nustatytus Lisabonos sutartyje, ir apsvarstyti, kaip būtų galima juos padaryti dar veiksmingesnius;

G. kadangi tik pirmoji iš trijų geltonosios kortelės procedūrų lėmė pasiūlymo dėl reglamento atsiėmimą[10], antroji – tvirtesnį 20 valstybių narių bendradarbiavimą, o ne vieningą įgyvendinimą[11], o trečioji procedūra neturėjo jokio poveikio, nors 11 valstybių narių parlamentai pateikė 14 pagrįstų nuomonių[12];

H. kadangi dėl išankstinio įspėjimo mechanizmo Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (ESTT) pradėtos tik dvi procedūros siekiant įvertinti, ar teisingai taikomi subsidiarumo ir proporcingumo

---

10 2012 m. kovo 21 d. pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl naudojimosi teise imtis kolektyvinių veiksmų atsižvelgiant į įsisteigimo ir paslaugų teikimo laisves (COM(2012)0130).

11 Europos prokuratūros įsteigimas: geltonoji kortelė pradėta taikyti 2013 m., o 2017 m. patvirtintas tvirtesnis bendradarbiavimas pagal SESV 86 straipsnį.

12 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje (OL L 173, 2018 7 9, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

principai; kadangi ESTT abiem atvejais nusprendė, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai nebuvo pažeisti;

I. kadangi tai, kad Komisija ir teisėkūros institucijos griežtai laikosi subsidiarumo ir proporcingumo principų, gali padėti sumažinti reglamentavimo naštą ir prisidėti prie veiksmingesnio teisėkūros proceso;

J. kadangi egzistuoja nusistovėjusi praktika dėl kiekvienos Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės parlamentinio aspekto, kai nacionaliniai parlamentai kartu su Europos Parlamentu dalyvauja įvairiose tarpparlamentinėse konferencijose įvairiais klausimais;

K. kadangi nacionaliniai parlamentai dalyvauja ES teisėkūros procese tiek pagal konkrečias SESV protokolo Nr. 2 nuostatas, tiek vykdydami demokratinę atitinkamų nacionalinių vyriausybių, kurios atstovauja valstybių narių interesams Taryboje, kontrolę;

L. kadangi SESV 122 straipsnis skirtas naudoti tik išimtiniais ir krizių atvejais ir juo neturėtų būti piktnaudžiaujama siekiant apeiti kitas Sutartyse nustatytas procedūras, ypač dėl to, kad tokiu atveju nedalyvautų Parlamentas, taigi galėtų susilpnėti visuomenės pasitikėjimas;

M. kadangi Komisijos, kaip ES vykdomosios institucijos, kontrolę turėtų vykdyti ir Europos Parlamentas, ir nacionaliniai parlamentai;

1. dar kartą patvirtina, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai yra labai svarbūs ES teisinei ir institucinei sistemai; primena, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai turėtų būti esminiai elementai, sudarantys Komisijos požiūrį į geresnį reglamentavimą, grindžiamą trimis pagrindiniais procesais – vertinimu, poveikio vertinimu ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais; pakartoja, kad šie principai yra itin svarbūs siekiant apsaugoti įgaliojimų pasidalijimą ir užtikrinti, kad ES veiksmai būtų būtini ir tinkami;

2. pabrėžia, kad subsidiarumo principas grindžiamas tuo, kad reikia užtikrinti, jog sprendimai būtų priimami kuo arčiau piliečių, apsaugant valstybių narių gebėjimus priimti sprendimus ir imtis veiksmų ir leidžiant ES įsikišti, kai valstybės narės veiksmo tikslų negali deramai pasiekti, o tų tikslų dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio būtų geriau siekti ES lygmeniu, visų pirma siekiant, kad tie sprendimai būtų kuo veiksmingesni ir priimami arčiau piliečių;

3. primena, kad pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus reikalaujama, kad ES institucijų priimtos priemonės neviršytų to, kas tinkama ir būtina ES teisės aktais teisėtai siekiamiems tikslams pasiekti;

4. pabrėžia, kad „aktyvaus subsidiarumo“ koncepcija, kurią parengė Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupė (toliau – darbo grupė), grindžiama konstruktyviu bendradarbiavimu tarp visų valdymo lygmenų visais ES teisės aktų gyvavimo ciklo etapais ES piliečių labui;

Komisijos vaidmuo

5. ragina Komisiją teisės aktus, kurie patenka į pasidalijamosios kompetencijos sritį, siūlyti laikantis išsamaus patikrinimo principo ir remiantis savo diskrecija; ragina Komisiją aiškiai ir išsamiai apibrėžti ES veiksmų teisinį pagrindą, užtikrinant, kad būtų visapusiškai paisoma valstybių narių kompetencijos ir tinkamai naudojami teisiniai pagrindai; pabrėžia, kad visoje ES institucinėje struktūroje turi būti nuosekliai nuolatos stengiamasi užtikrinti aktyvų nacionalinių parlamentų dalyvavimą Europos sprendimų priėmimo procese;

6. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad kaip teisinį pagrindą skirti 800 mlrd. EUR planui „ReArm Europe“ / „Parengtis 2030 m.“ Komisija pasirinko SESV 122 straipsnį; ragina Komisiją peržiūrėti šios iniciatyvos teisinį pagrindą; primygtinai ragina Komisiją teikiant visus būsimus pasiūlymus aiškinti SESV 122 straipsnį atsižvelgiant į tai, kokiu tikslu jis buvo parengtas – kaip išskirtinių situacijų ir krizių valdymo sprendimas, ir laikytis subsidiarumo principo;

7. pabrėžia, kad bet kokia Komisijos teisėkūros iniciatyva, patenkanti į pasidalijamosios kompetencijos sritį, turi būti griežtai apibrėžta išsamiu *ex ante* poveikio vertinimu, kiekybiniu ir pagrįstu būdu parodant, kad reikia imtis veiksmingų priemonių ir kodėl pasirinktos tokios priemonės; reikalauja, kad Komisija, atlikdama lyginamąją valstybių narių analizę, aiškiai pagrįstų, kad teisės aktų derinimas ES lygmeniu sukuria didelę pridėtinę vertę ir nėra užslėptas kompetencijos išplėtimas; primena 2018 m. komunikate išreikštą Komisijos ketinimą į savo geresnio reglamentavimo gaires įtraukti vertinimo lentelę ir naudoti ją kaip poveikio vertinimų, vertinimų ir aiškinamųjų memorandumų, pridedamų prie pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, dalį; apgailestauja, kad iki šiol tai praktiškai neįvykdyta; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos regionų komiteto parengtą subsidiarumo lentelę ir ragina Komisiją ja remtis atliekant subsidiarumo vertinimus; primygtinai tvirtina, kad reikia griežčiau kontroliuoti SESV 122 ir 352 straipsnių, kaip teisinio pagrindo, naudojimą, ir ragina prieš siūlant ES lygmens teisės aktus daugiau iš anksto konsultuotis su teisėkūros įgaliojimus turinčiais nacionaliniais ir regioniniais parlamentais;

8. atkreipia dėmesį į Prancūzijos Senato Europos reikalų komiteto vienbalsiai išreikštą susirūpinimą[13] dėl silpno tam tikrų ES teisėkūros iniciatyvų teisinio pagrindo, didėjančios tendencijos pirmenybę teikti reglamentams, o ne direktyvoms ir pernelyg dažno įgyvendinimo aktų ar deleguotųjų aktų naudojimo;

9. primena, kad Sutarčių Protokolo Nr. 2 5 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija išsamiai įvertintų, ar ji laikėsi subsidiarumo ir proporcingumo principų; primygtinai ragina Komisiją, rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kartu su Europos Parlamentu atlikti sistemingesnę subsidiarumo ir proporcingumo analizę; primena, kad subsidiarumo patikros yra labai svarbios geram valdymui ir neturėtų būti tiesiog formalumas; ragina užtikrinti didesnį šių principų taikymo skaidrumą ir kiekviename pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto išsamiai pagrįsti ES veiksmus, jų pridėtinę vertę ir priemonių proporcingumą tikslams;

10. pažymi, kad Komisijos atsakymai į pagrįstas nuomones turėtų būti atidžiai apsvarstyti, net kai tokių nuomonių nepalaiko daug nacionalinių parlamentų; pabrėžia konkrečios padėties atskirose valstybėse narėse svarbą, atsižvelgiant į teisinių tradicijų įvairovę ir regioninius skirtumus visoje ES; reiškia susirūpinimą dėl to, kad yra mažai įrodymų, jog Komisija, gavusi pagrįstas nacionalinių parlamentų nuomones, iš esmės keičia savo pasiūlymus;

11. pažymi, kad įgyvendindamos naujus ES teisės aktus savivaldybės, ypač atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse, gali patirti labai didelių išlaidų; mano, kad savivaldybėms turi būti skirta pakankamai finansinių išteklių ES teisės aktams įgyvendinti, kad jos galėtų prisitaikyti prie naujų ES teisės aktų reikalavimų; pažymi, kad šie finansiniai ištekliai turėtų atitikti savivaldybių patiriamas įgyvendinimo išlaidas;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad nacionaliniai parlamentai retai taiko geltonosios kortelės arba oranžinės kortelės procedūras; pabrėžia, kad taip yra ne dėl nacionalinių parlamentų nesusidomėjimo; pažymi, kad yra keletas galimų paaiškinimų dėl riboto geltonosios kortelės procedūros taikymo, įskaitant nepakankamą ES teisėkūros skaidrumą, žinių apie ES teisėkūros procesą trūkumą ir laiko apribojimus; mano, kad dėl parlamentų, kurie nesinaudoja šia priemone, sunkiau pasiekti reikalaujamą ribą; pripažįsta, kad dabartinė procedūra yra pernelyg sudėtinga ir ją dar galima tobulinti; šiuo atžvilgiu primena savo ankstesnius pasiūlymus pratęsti geltonosios kortelės procedūrų terminą iki 12 savaičių ir rimčiau apsvarstyti galimybę atnaujinti išankstinio įspėjimo mechanizmą taip,

---

13 Le Sénat, Commission des affaires européenes, „Dérive normative de l’Union européenne – Rapport d’information n° 190“ (2024–2025), 2024 m. gruodžio 4 d.

kad nacionaliniai parlamentai galėtų formuoti ES politiką; šiuo atžvilgiu primena savo naujausią rezoliuciją dėl Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimo, kurioje paragino valstybes nares užtikrinti, kad nacionaliniai parlamentai turėtų pakankamai išteklių savo konstituciniams priežiūros vaidmeniui atlikti, ir rekomendavo nacionaliniams parlamentams veiksmingiau naudotis Tarpparlamentine ES informacijos mainų sistema (IPEX) ir įtraukti savo regioninius parlamentus įgyvendinant išankstinio įspėjimo mechanizmą;

13. palankiai vertina tai, kad sukurtos neoficialios procedūros, kuriomis siekiama pagerinti Komisijos, Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų veiklos koordinavimą, pvz., politinis dialogas, pranešėjų dialogas ir interneto svetainė „Nacionalinių parlamentų nuomonės ir Komisijos atsakymai“[14]; primygtinai ragina Komisiją išnagrinėti būdus, kaip toliau gerinti konsultacijas su nacionaliniais parlamentais subsidiarumo klausimais, pvz., įsteigiant bendrą subsidiarumo centrą, grindžiamą IPEX sistema, kurioje būtų renkamos ir laisvai prieinamos pagrįstos nuomonės, taip pat, pvz., Europos regionų komiteto nuomonės, Komisijos atsakymai ir Parlamento rezoliucijos; mano, kad bendras subsidiarumo centras būtų tinkama vieta valstybėms narėms prašyti Komisijos pasiūlyti remti ar koordinuoti teisės aktus išimtinei valstybių narių kompetencijai priklausančioje srityje;

14. palankiai vertina naujausias Komisijos pastangas išplėsti ir patobulinti subsidiarumo lentelę atliekant ES teisės aktų *ex ante* poveikio vertinimą pasitelkiant geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį; ragina Komisiją toliau integruoti subsidiarumo peržiūrą į savo politikos ciklą, be kita ko, išplečiant subsidiarumo vertinimą po tarpinstitucinių derybų, jei to reikia dėl padarytų pakeitimų;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos bendradarbiavimas su nacionaliniais parlamentais yra ribotas ir vyksta per vėlai teisėkūros procese, o tai savo ruožtu riboja nacionalinių parlamentų galimybes daryti įtaką pasiūlymams dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; primygtinai ragina Komisiją ankstyvesniu etapu, konkrečiau, kai vyksta konsultacijos, paraginti nacionalinius parlamentus pateikti savo nuomonę;

16. mano, kad oficialus ir neoficialus tarpparlamentinis dialogas ankstesniu teisėkūros proceso etapu yra labai svarbus siekiant tinkamai perkelti subsidiarumo principą į teisės aktus; pažymi, tai galėtų būti daroma kas mėnesį arba kas ketvirtį rengiant Europos Parlamento narių ir nacionalinio parlamento narių susitikimus pagal Protokolo Nr. 1 9 straipsnį;

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

17. ragina Komisiją visada atidžiai apsvarstyti, ar geresnis koordinavimas su nacionalinėmis valdžios institucijomis tam tikrose srityse nebūtų geresnis sprendimas nei naujų tarpvalstybinių agentūrų steigimas;

18. pabrėžia svarbų parlamentų vaidmenį demokratijos srityje ir būtinybę paisyti aiškaus kompetencijos pasidalijimo tarp įvairių Europos liberaliosios demokratijos lygmenų, t. y. vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmenų, laikantis ES sutarties 5 straipsnyje nustatytų subsidiarumo principų, kad būtų užtikrintas demokratinis legitimumas ir veiksmingas sprendimų priėmimo procesas ir padidintas pasitikėjimas ir parlamentų bendradarbiavimą įvairiais lygmenimis;

19. ragina Komisiją labiau atsižvelgti į Europos regionų komiteto nuomones, pateiktas per Subsidiarumo stebėsenos tinklą, sukurtą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas regionų ir vietos valdžios institucijoms ir ES keistis informacija apie įvairius pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurie – juos priėmus – turės tiesioginį poveikį šiems organams ir politikai, už kurią jie yra atsakingi;

Nacionalinių parlamentų vaidmuo

20. pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai atlieka pagrindinį vaidmenį užtikrinant ES atitiktį subsidiarumo principui ir kad teisėkūros procesas padidins ES ir jos teisėkūros iniciatyvų pagrįstumą ir demokratinį legitimumą; pabrėžia, kad reikia toliau tikrinti ES teisės aktus ir užtikrinti aktyvesnį nacionalinių parlamentų dalyvavimą taikant Sutartyse numatytus mechanizmus, įskaitant geltonosios kortelės ir oranžinės kortelės procedūras; ragina nacionalinius parlamentus stiprinti savo gebėjimus veiksmingai tikrinti ir ginčyti ES veiksmus pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus, atliekant griežtesnę ir savalaikiškesnę pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų kontrolę ir užtikrinant, kad ES teisėkūros iniciatyvose būtų atsižvelgiama į ES ir jos valstybių narių kompetencijos pusiausvyrą ir pasidalijimą;

21. primena, kad nacionaliniai parlamentai vykdo savo nacionalinių vyriausybių, kurios atstovauja valstybių narių interesams Taryboje, demokratinę kontrolę; pabrėžia, kad kai kurios valstybės narės numato aktyvesnį savo nacionalinių ir (arba) regioninių parlamentų dalyvavimą Europos teisėkūros procese, pvz., taikant parlamentinio tikrinimo išlygą; ragina visas valstybes nares įgyvendinti priemones, kuriomis užtikrinamas aktyvesnis nacionalinių parlamentų dalyvavimas formuojant jų nacionalines pozicijas, siekiant sustiprinti Tarybos svarstymų demokratinį legitimumą;

22. palankiai vertina Europos Sąjungos parlamentų Sąjungos reikalų komitetų konferencijos (COSAC)[15] LXXII plenarinio posėdžio indėlį, pagal kurį rekomenduota stiprinti nacionalinių parlamentų vykdomą subsidiarumo peržiūrą, aštuonių savaičių terminą nuomonėms pateikti pratęsiant iki dešimties savaičių ir sumažinant geltonosios kortelės procedūros aktyvavimo ribą iki ketvirtadalio atiduotų balsų;

23. ragina didinti nacionalinių parlamentų vaidmenį ES stiprinant skaidrumą, dialogą ir bendradarbiavimo mechanizmus tarp nacionalinių parlamentų ir Komisijos; pabrėžia, kad, nors nacionaliniai parlamentai neturi oficialių tiesioginių įgaliojimų Komisijos atžvilgiu, panašių į turimus Europos Parlamento, jų politinė įtaka turėtų būti sustiprinta, kad būtų užtikrintas didesnis Komisijos veiksmų skaidrumas ir legitimumas;

24. mano, kad nacionaliniams parlamentams turėtų būti suteiktas pozityvesnis ir aktyvesnis vaidmuo, pvz., sukuriant žaliąją kortelę, kuri veiktų su mažesnėmis ribomis; be to, ragina, vykdant kitą Sutarčių peržiūrą, pratęsti dabartinį aštuonių savaičių terminą, per kurį nacionaliniai parlamentai turi pateikti pagrįstas nuomones pagal Protokolo Nr. 1 4 straipsnį, iki dvylikos savaičių; primena, kad Komisija jau yra numačiusi tam tikrą terminų lankstumą, papildomai į jį neįtraukdama laikotarpio nuo gruodžio 20 d. iki sausio 10 d.;

25. pakartoja, kad reikia stiprinti ES teisėkūros institucijų struktūrinį bendradarbiavimą su nacionaliniais, regioniniais ir vietos teisėkūros subjektais; pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu didelę reikšmę turėjo Europos parlamentų savaitė ir tarpparlamentiniai komitetų susitikimai; mano, kad tolesnis kasmet rengiamo išplėsto Europos parlamentų savaitės renginio plėtojimas leistų EP nariams, Komisijos nariams ir Tarybai pirmininkaujančių valstybių ministrams apsilankyti visuose nacionaliniuose ir atitinkamais atvejais regioniniuose parlamentuose, siekiant kartu su nacionalinių parlamentų nariais aptarti ir jiems paaiškinti Europos darbotvarkę;

26. siūlo pradėti diskusiją siekiant parengti bendrą nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento politinę deklaraciją arba pagrindų susitarimą dėl siūlomo Europos parlamentų savaitės renginio organizavimo, kad būtų galima užtikrinti nuoseklesnę bendradarbiavimo politiniu, instituciniu ir administraciniu lygmenimis sistemą; mano, kad organizuojant siūlomą Europos parlamentų savaitės renginį reikėtų pasiremti dabartinių ir ankstesnių forumų, pvz., parlamentinės savaitės renginio, kurį surengė Europos semestro konferencija ir Tarpvyriausybinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais, taip pat Konferencijos dėl Europos

---

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

ateities, patirtimi; taip pat mano, kad politinių šeimų susitikimai ir nacionalinių ir Europos politinių frakcijų tarpusavio ir vidaus pasitarimai vykdant ES tarpparlamentinį bendradarbiavimą galėtų suteikti pridėtinės vertės kaip autentiškos Europos politinės diskusijos;

27. mano, kad ribotas geltonosios kortelės procedūros taikymas ir oranžinės kortelės procedūros neefektyvumas rodo, jog dar yra ką tobulinti ir kad šios procedūros yra riboto pobūdžio, nes nėra privalomo poveikio Komisijos pasiūlymams dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; mano, kad šiuo atžvilgiu galima siekti didesnio veiksmų koordinavimo tarp nacionalinių parlamentų; pabrėžia, kad geresnis nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento bendradarbiavimas lemtų aktyvesnį dalyvavimą rengiant ES pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir kad bendradarbiavimas pasitelkiant nacionalines vyriausybes kaip tarpininkus sustiprintų nacionalinių parlamentų vaidmenį rengiant ES teisės aktus;

28. pabrėžia svarbų regionų ir vietos bendruomenių vaidmenį ir ragina Komisiją išnagrinėti, kaip jų indėlį būtų galima geriau įtraukti į pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir į esamų ES teisės aktų vertinimą; atsižvelgdamas į tai, mano, kad Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas rengti viešas konsultacijas vietos ir regionų lygmeniu ir didinti piliečių įsitraukimo poveikį ir jų dalyvavimą formuojant ES politiką;

29. ragina ES institucijas ir teisėkūros galias turinčius regioninius parlamentus aktyviau dalyvauti ir tiesiogiai bendrauti tarpusavyje, kartu visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinių parlamentų vaidmenį ir kompetenciją; ragina nacionalinius parlamentus įtraukti įstatymų leidžiamąją galią turinčių regionų parlamentų pagrįstas nuomones į savo pagrįstas galutines nuomones, kurios siunčiamos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams, kai daromas poveikis išimtinei regioninei kompetencijai; dar kartą patvirtina, kad pagal ES sutarties 12 straipsnį ir Protokolą Nr. 1 nacionaliniams parlamentams suteikta teisė gauti informaciją tiesiogiai iš ES institucijų; siūlo, kad teisė būti informuotam būtų taikoma ir teisėkūros įgaliojimus turintiems regioniniams parlamentams;

30. ragina Komisiją, atsižvelgiant į M. Draghi pranešime pateiktas rekomendacijas, pradėti ES masto tyrimą siekiant nustatyti ir išanalizuoti priežastis, dėl kurių nacionaliniai parlamentai naudojasi ribotais subsidiarumo kontrolės pajėgumais; ragina Komisiją remtis nacionalinių ir regioninių valdžios institucijų kompetencija ir patirtimi, susijusia su ES teisės aktų perkėlimu į nacionalinę teisę ir įgyvendinimu;

ESTT vaidmuo

31. pabrėžia, kad ESTT tenka ypač svarbus vaidmuo taikant ir aiškinant subsidiarumo ir proporcingumo principus ES teisinėje sistemoje; pabrėžia, kad nuo tada, kai subsidiarumo principas buvo pradėtas taikyti kaip bendrasis principas, ESTT nevykdė intensyvios teisminės šio principo taikymo kontrolės; pažymi, kad generaliniai advokatai savo nuomonėse menkai atsižvelgia į subsidiarumo argumentus;

32. įspėja, kad akivaizdus ESTT nenoras užtikrinti subsidiarumo principo laikymąsi gali lemti valstybių narių nenorą pirmiausia kreiptis į ESTT;

33. rekomenduoja Komisijai konsultuojantis su valstybėmis narėmis užtikrinti, kad vyriausybės pateiktų įrodymų, jog jos atsižvelgia į nacionalinių ir teisėkūros galias turinčių regioninių parlamentų pozicijas;

34. pripažįsta pastebimą ESTT nenorą griežtai užtikrinti subsidiarumo principo taikymą kaip prasmingą ES teisėkūros veiksmų suvaržymą;

35. pažymi, kad ESTT, aiškindamas pasidalijamosios kompetencijos klausimus, taip pat yra saistomas subsidiarumo principų, nes teisminis teisės aktų aiškinimas prilygsta teisėkūrai;

36. atkreipia dėmesį į ESTT aiškinimą, kad neatsižvelgimas į konkrečią vienos ar kelių valstybių narių padėtį vertinant teisėkūros iniciatyvą nėra proporcingumo principo pažeidimas[16]; primygtinai tvirtina, kad atskiri valstybių narių ypatumai yra svarbūs rengiant teisės aktus visai ES;

37. reiškia susirūpinimą dėl ESTT sprendimo, kad neatliktas poveikio vertinimas negali būti laikomas proporcingumo principo pažeidimu[17]; ragina Komisiją be išimčių atlikti poveikio vertinimus ir užtikrinti, kad pasikeitus pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto aprėpčiai Komisija pateiktų naują poveikio vertinimą;

38. pabrėžia, kad subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymasis turi esminę reikšmę piliečių pasitikėjimui ES ir jos teisės aktais ir komunikacijoje dėl atskirų teisėkūros iniciatyvų visuomenė turėtų būti apie tai aiškiau informuojama;

39. pakartoja, kad poveikio vertinimas turėtų būti grindžiamas tikslia, objektyvia ir išsamia informacija; todėl mano, jog yra labai svarbu, kad ES teisėkūros institucijos gautų vietos ir regioninių valdžios

---

16 2015 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimas, *Estijos Respublika / Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba*, C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

17 2019 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas, *Čekijos Respublika / Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

institucijų, kurios gali pateikti tiksliausią informaciją įvairiais klausimais, indėlį;

40. ragina atlikti nacionalinių parlamentų apklausą siekiant įvertinti, kokie veiksniai turi įtakos jiems taikant geltonosios kortelės procedūrą ir koks yra jų požiūris į subsidiarumo principo laikymąsi ES sprendimų priėmimo procese;

41. mano, kad tikslinga atlikti nacionalinių teisėkūros institucijų apklausą siekiant surinkti jų atsiliepimus apie subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymą; todėl siūlo Komisijai atlikti tokią apklausą siekiant nustatyti, kokiose srityse ir kokiu mastu nacionalinės teisėkūros institucijos turi veikti kaip pokyčius skatinantys subjektai;

Baigiamosios pastabos

42. ragina aiškiau ir nuosekliau apibrėžti ir taikyti subsidiarumo ir proporcingumo principus, atsižvelgiant į darbo grupės parengtą aktyvaus subsidiarumo koncepciją ir užtikrinant, kad visos ES institucijos teisėkūros procese vienodai suprastų šiuos pagrindinius principus; siūlo pradėti diskusijas dėl vadinamojo subsidiarumo teismo įsteigimo, atsižvelgiant į būsimą Sutarčių peržiūrą;

43. reikalauja pašalinti spragas siekiant didesnio skaidrumo Komisijai rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, įskaitant bendradarbiavimą su nacionaliniais parlamentais ankstyvesniu etapu, norint užtikrinti, kad būtų tinkamai sprendžiami subsidiarumo klausimai;

44. pritaria M. Draghi pranešimo išvadai, kad ES politika ir teisėkūros veiksmai turėtų būti sutelkti į tas sritis, kuriose ES iš tikrųjų turi didesnę pridėtinę vertę, palyginti su nacionalinės ar subnacionalinės politikos veiksmais; be to, primygtinai ragina ES institucijas taikyti nuosaikumo principą politikos formavimo srityje, atidžiau pasirenkant būsimas iniciatyvas ir supaprastinant esamus teisės aktus;

45. mano, kad esami ES teisės aktai turėtų būti reguliariai vertinami proporcingumo ir tinkamumo aktualioms realijoms aspektais; pabrėžia, kad dirbtinis intelektas gali padėti nustatyti teisinio nenuoseklumo ar neproporcingo poveikio atvejus ir taip sudaryti palankesnes sąlygas laikytis reikalavimų bei, kai taikytina, spręsti proporcingumo trūkumo problemą;

46. tam, kad būtų geriau taikomi subsidiarumo ir proporcingumo principai, siūlo geriau pasinaudoti visa pagal Lisabonos sutarties protokolą Nr. 1 plėtojama nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento tarpparlamentine veikla (įskaitant COSAC, IPEX, Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro veiklą ir kt.) ir ją geriau integruoti išnaudojant jos sinergiją;

47. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos Parlamento nariai, kurie yra tiesiogiai renkami Europos Sąjungos piliečių, turi plačius įgaliojimus nustatyti ES teisėkūros darbotvarkę; įsipareigoja pasinaudoti SESV 225 straipsnyje numatyta iniciatyvos teise ir pasiūlyti panaikinti teisės aktus, kad būtų sumažinta reglamentavimo našta, visapusiškai laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų;

48. pakartoja, kad subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymasis padės sudaryti palankesnes sąlygas geresnei teisėkūrai ir sumažinti reglamentavimo naštą bei biurokratizmą; primygtinai reikalauja, kad prieš pateikdama pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto Komisija įvertintų, ar pageidaujamą teigiamą poveikį galima pasiekti vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, ir kad tais atvejais, kai neaišku, koks lygmuo yra tinkamiausias veiksmams, turėtų būti taikoma nuginčijamoji prezumpcija žemesnių valdymo lygmenų naudai;

49. pabrėžia darbo grupės išvadas, kad Komisija ir teisėkūros institucijos, užuot inicijuodamos naujus ar nuolat keisdamos esamus teisės aktus tose srityse, kuriose galiojantys teisės aktai yra pasenę ir (arba) neseniai buvo iš esmės peržiūrėti, turėtų subalansuoti savo darbą siekdamos veiksmingesnio įgyvendinimo;

°

° °

50. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.